

TERVEZZÜNK VÁROST! II.

SZKB209_010

A modul szerzője: Borbély Nagy Éva

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

9. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangelés, a feldolgozás előkészítése					
I/a Vannak változások?					
	Párok alakítása. A mondat, amivel kapcsolatban állást kell foglalni: a településen/városban nem történnek lényegi fejlesztések, változások. 5 perc	Véleménynyilvánítás, figyelem, szabálykövetés	Kooperatív tanulás: hajlított véleményvonal		
I/b Villámérvek párban					
	A tanulók párban felváltva érvelnek a kártyákon húzott témákkal kapcsolatban max. 30 másodpercben. 10 perc	Érvelés, figyelem, lényeglátás	Páros munka		P1 Vitatott álláspontok P2 Érvelés
I/c Villámérvek csoportban / Újságolvasás csoportban					
	Néhány pár megosztja az osztállyal a felsorakoztatott érveket. 5 perc	Figyelem, szabálykövetés	Frontális osztálymunka		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a Egy közérdekű helyi probléma azonosítása					
	A helyi közösséget foglalkoztató problémák, kérdések összegyűjtése, a 2-3 legizgalmasabb kiválasztása. 10 perc	Emlékezet, lényegkiemelés	Kooperatív tanulás: ötletroham kiscsoportban	Csomagolópapír/ tábla	P3 Problémalista
II/b Közös lista készítése					
	A csoportok megosztják listáikat az osztállyal. A csoportok eldöntik, hogy melyik témát választják feldolgozásra. 15 perc	Figyelem, kommunikáció	Frontális osztálymunka Csoportmunka: megbeszélés	Csomagolópapír/ tábla	
II/c A portfóliómódszer részleteinek megbeszélése					
A	A tanár ismerteti a portfóliómódszer lényegét. 10 perc	Figyelem, lényeglátás	Frontális osztálymunka: tanári közlés		P4 A portfólió-módszer
B	A csoportok írásban megkapják a módszer leírását, és elolvassák, értelmezik azt. 10 perc	Olvasási készség			P4 A portfólió-módszer
II/d A csoportok dolgoznak 1.					
	A korábban megalakult csoportok kialakítják a maguk munkamódszerét, megbeszélik az ütemezést, a munkatervet. 10 perc	Együttműködés, szabálytartás			

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/e A csoportok dolgoznak 2.					
	A csoportok a megállapodás szerint megosztják a csoport tagjaival a kutatómunka eredményeit. 10 perc	Kommunikáció, lényegkiemelés, figyelem			
II/e A csoportok dolgoznak 3.					
	A csoportok a megállapodás szerint folytatják a munkát, elkészítik a portfóliókat, amelyben megjelenítik az akcióterv fázisait, folyamatát, megoldási javaslataikat és a várható eredményeket. 15 perc	Kreativitás, rendszerező készség, együttműködés			P5 10 lépés P6 A projekt kommunikációja
II/e A portfóliók bemutatása					
	A csoportok bemutatják a portfóliójukat. 35 perc	Figyelem, kommunikáció, prezentáció	Kooperatív tanulás: forgószínpad	Csomagolópapír, filctoll, projektor, számítógép	
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a A portfóliók és a csoportmunka értékelése					
	Minden csoport legalább egy másik csoport portfólióját értékeli. A végén a tanár összegez. 10 perc	Kritika érzék, figyelem, önmérséklet	Frontális osztálymunka		P7 Készségfejlesztés P8 Értékelési szempontok

MELLÉKLETEK

Tanári mellékletek:

P1 Vitatott álláspontok

P2 Érvelés

P3 Problémalista

P4 A portfóliómódszer

P5 Az akció megvalósításának 10 lépése

P6 A projekt sikeres kommunikációjának elemei

P7 Készségfejlesztés

P8: Értékelési szempontok

TANÁRI MELLÉKLETEK

P1

Vitatott álláspontok

Ezek az álláspontok csak mintaként szolgálnak, és kártyákon kerülnek kiosztásra.

<p>A közterületek tisztántartása kizárólag az önkormányzat feladata és felelőssége.</p>	<p>Az állampolgárok jobb közéleti aktivitása látványosan javítana a köztisztaságon, közrenden a településeken.</p>
<p>A kutyatartást sokkal szigorúbban kellene szabályozni a városokban.</p>	<p>Az emberek egymás iránti bizalmatlansága az egyik legfőbb oka annak, hogy fontos ügyekért sem képesek összefogni lakóközösségeikben.</p>
<p>Azért választottuk meg a képviselőtestület tagjait, hogy oldják meg a közösség problémáit. Nem az én feladatom.</p>	<p>Csak az tartson állatot, aki felelősséget is vállal érte és biztosítani tudja a környezetében élők zavartalan nyugalját</p>
<p>Vissza kellene állítani a házmesterség intézményét, hogy végre rend legyen a bérházakban.</p>	

P2

**Hogyan érveljünk röviden és hatásosan,
avagy a 30 másodperces üzenet technikája¹**

Tanári útmutató: Ezeket az ötleteket és jó tanácsokat kiadhatjuk a csoportoknak még a munka megkezdése előtt, vagy pedig írásvetítőn a foglalkozás egy szakaszában vetíthetjük.

Miért 30 másodperc?

- 30 másodperc elég ahhoz: hogy elmondd, amit fontosnak tartasz.
- Elég idő ahhoz, hogy felkeltsd és lekösd a hallgatóid figyelmét és érdeklődését.
- Elég idő ahhoz, hogy meggyőzd és megnyerd a hallgatóidat.
- Elég idő, hogy számodra bármilyen fontos dolgot elmondj.
- Az átlagember fél percig tud folyamatosan figyelni valamire.

Tudni kell a célt

- Mit akarok elérni?
- Miért van szükségem erre a beszélgetésre?

A hatékony érvelés összetevői**A horog**

- Olyan állítás vagy szemléltetés, mellyel *a figyelmet akarjuk felkelteni*.
- A horognak kapcsolódnia kell a kitűzött céloddhoz és a hallgatósághoz.
- Lehet kérdés, lehet állítás, lehet drámai erejű és lehet humoros (például mit szólna, ha nagy összeget tudna megtakarítani?).
- Anekdóták és személyes élmények kiváló horgok (egyszer az történt velem... és kapcsolódjunk a témához).

1

Milo O. Frank: Hogyan érveljünk röviden és hatásosan – avagy a 30 másodperces üzenet technikája. Bagolyvár Könyvkiadó, Budapest, 1997.

A téma

- Mi az, amiről beszélni fogok?
- Megmagyarázza a célomat.
- Kapcsolatban van a hallgatómmal.
- A 30 másodperces üzenet lelke, lényege.
- Minél tömörebb és hatásosabb legyen!

Fess egy képet!

- Használj szóképeket, olyan jelzőket, amire a partnered emlékezni fog!
- Légy világos és érthető!
- Használj személyes élményeket!
- Hass a hallgatóság szívére!

Kelts jó benyomást!

- Hitelesség.
- A testbeszéded segítse elő az üzeneted átvitelét.
- Élénkség, fesztelenség, változatosság.

Kommunikációs gyakorlatot lehet rá építeni. Cédulákra vitatott témákat írunk, és a tanulók csoportonként húznak egy-egy cédulát. Az adott témára közösen felkészülnek, majd valaki 30 másodpercben összefoglalja. Ugyanezt egyénileg is gyakoroltathatjuk, azaz tanulónként állnak ki, és beszélnek, érvelnek a megadott időn belül. Jó felkészülés a közszereplésre, összpontosítás, logika, világos, szabatos fogalmazás, kreativitás, gyors reakció, beszédkésztség, előadói készség fejlesztésére.

P3

Problémalista

- Illegális szemétkerakó helyek;
- Szelektív szemétkyűjtés;
- Illegális szemétkerakó helyek a kertek végében, a patak mederben, város szélén;
- Új bevásárlóközpont építése;
- Kutya a játszótéren;
- Fák kivágása az út szélesítése érdekében;
- Iskolabezárás;
- Strand magánkézbe adása;
- Közintézmények magántulajdonba adása;
- Új piactér helyszínének kijelölése;
- Új sportpálya létesítése.

P4**A portfóliómódszer**

Tanári útmutató: A portfóliómódszer lényege az, hogy a tanulóknak segítsen a strukturált gondolkodás és a lényeglátás készségeinek elsajátításában.

Portfóliót egyébként elsősorban művészek, építészek, bizonyos országokban a tanárok is alkalmaznak munkásságuk minél sokoldalúbb bemutatására.

Az iskolai portfóliómódszer 4 jól elkülönülő lépésből áll:

1. A probléma megfogalmazása, feltárása.
2. A kutatás eredményeinek megosztása.
3. A lehetséges megoldások felsorolása.
4. Akcióterv kidolgozása.

A lépésekről:

1. Ebben a részben meg kell tudni pontosan fogalmazni a problémát, és kontextusba helyezni, vagyis megmutatni, hogy miért is probléma.
2. Kutatás alatt itt azt értjük, hogy a tanulók minél változatosabb módon próbálnak a problémával kapcsolatban információkat gyűjteni: internet, könyvtár, újságok, interjú, beszélgetés stb.
3. Amikor feltárták a problémát, és megfelelő mennyiségű, és minőségű információt szereztek, a tanulók megoldási javaslatokat vesznek sorra függetlenül attól, hogy meg lehet-e őket valósítani.

4. Az akcióterv egy konkrét megoldás végiggondolását jelenti, vagyis azt, hogy mi mindent kellene tenni, ha meg szeretnék valósítani az ötletüket. Itt érdemes kitérni arra, hogy kikkel valósítanák meg, milyen akadályok merülhetnek fel, milyen módszereket alkalmaznának stb.

Technikai kérdések:

A portfólió készülhet papíron, csomagolópapíron vagy elektronikusan, power point prezentáció formájában.

A lényeg az, hogy a 4 lépést jól el kell egymástól különíteni, és a résztvevőknek mind a négyel alaposan kell foglalkozniuk.

A prezentáció részben szóban történik a végén, részben pedig vizuális eszközökkel. A prezentáció rövid és lényegre törő, szigorú időhatárok betartásával, vagyis minden részről max. 2 percben beszélhet az előadó, tehát csoportonként mind a 4 tanulónak lesz alkalma 2-2- percet beszélni, és közben természetesen felhasználni a vizuális elemeket.

P5

Az akció megvalósításának 10 lépése

Tanári útmutató: Ezt a listát érdemes kiegészítésként megmutatni a csoportoknak, hogy lássák az egész folyamatot. Különösen akkor lehet hasznos, ha terveik között szerepel a projekt megvalósítása.

1. TÉMA/PROBLÉMA KIVÁLASZTÁSA

Vizsgálat, tanulmányozás

Nem túl nagy téma, probléma

Csak egy problémára, témára összpontosítani

Világos, pontos meghatározás

2. TÉMA/PROBLÉMA KUTATÁSA

Közösség tagjai/iskola tanulói hogyan érznek, mit gondolnak?

Információk, adatok gyűjtése: személyes kérdezés, telefonos információ gyűjtése

A témával foglalkozó újságcikkek, elérhető írott anyagok gyűjtése

A probléma előzményeinek feltárása

Kiket érint? Kik voltak, vannak döntési helyzetben?

A várható döntések lehetséges következményeinek végiggondolása

3. ÖSSZES LEHETSÉGES ÖTLET/MEGOLDÁSI JAVASLAT ÖSSZEGYŰJTÉSE

Ötletek, javaslatok gyűjtése – értékelés nélkül

Néhány reális, megvalósítható ötlet, javaslat kiválasztása

Feldolgozandó egyetlen téma kiválasztása²

4. EGYÜTTMŰKÖDŐ, TÁMOGATÓ PARTNEREK MEGNYERÉSE

Egyetértő, támogató társak megnyerése

Közösség véleményének vizsgálata

A témában érintettek körének azonosítása

2

Egyetlen téma kiválasztása az egész osztály részére, vagy kiscsoportonként, osztálylétszámtól függően

5. ELLENFELEK, EGYET NEM ÉRTŐK AZONOSÍTÁSA

Az egyet nem értő emberek, szervezetek azonosítása

Ők nem „rossz fiúk, csak más a véleményük (személyeskedés kerülése)

Találkozó szervezése - kompromisszumkeresés

6. HIRDETÉS - NYILVÁNOSSÁG - NÉPSZERŰSÍTÉS

Az ötlet/javaslat széles körű megismertetése

Helyi újság, rádió, tv, közérdekű hirdetés, interjú stb.

7. FORRÁSTEREMTÉS

Anyagi erőforrások lehetőségeinek feltérképezése

Pályázati lehetőségek számbavétele

Dologi támogatás

Emberi erőforrások számbavétele, önkéntes munka

8. A KIVÁLASZTOTT MEGOLDÁS/ÖTLET MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TERVE/FORGATÓKÖNYVE

Tennivalók listája lépésről lépésre

Ki milyen feladatot vállal, miért felelős?

Határidők

9. ÉRTÉKELÉS

Ellenőrző kérdések feltevése:

Mi működik?

Mi nem működik? Miért?

Mindent megpróbáltam?

10. NE ADD FEL!

A problémamegoldás a nem működő dolgok elhagyását jelenti mindaddig, amíg működőt nem találsz. Ne hallgass azokra, akik azt mondják: Ez nem fog menni!

P6

A projekt sikeres kommunikációjának elemei

A projekt sikeres megvalósításának alapfeltétele, hogy a rendelkezésünkre álló információk és eszközök alapján eldöntjük, milyen lépések szükségesek ahhoz, hogy kitűzött céljainkat a lehető leghatékonyabb módon érhessük el.

A projekt kommunikációja nem más, mint tudatos, szervezett cselekvés valamilyen változás elérése érdekében.

A levélírás, lobbizás, tüntetés, virrasztás, nyilvánosságra hozatal csak néhány példája a gyakran alkalmazott eszközöknek.

A projekt kommunikációja

A projekt sikere érdekében elengedhetetlen, hogy világosan és hatékonyan kommunikáljunk vele kapcsolatban. Ehhez éppen úgy stratégiát kell kidolgoznunk, mint a projekt megvalósítása során. Ennek elemei a következők:

→ **Célirányosság**

- konkrét célok kitűzése
- a források és az energia célirányos felhasználása
- kutatás és elemzés segítségével meghatározzuk, mire összpontosítjuk erőnket

→ **Átláthatóság**

- a célok és a stratégia világos kommunikálása
- minden egyes lépés egyértelműen kapcsolódjon a célokhoz
- világos külső és belső kommunikáció

→ **Hitelesség**

- a kommunikáció során az üzenet közvetítője ugyanolyan fontos lehet, mint maga az üzenet

Ötletek a projekt népszerűsítéséhez

- Levél a döntéshozóknak, társ-szervezeteknek, érdekcsoportoknak és a médiának.
- Cikk írása az iskolai, a helyi lapba.
- Sajtóközlemény az írott és elektronikus sajtó számára.
- Az írott terv, javaslat elhelyezése az interneten.
- Tájékoztató szervezése a különböző csoportok számára.
- Parádé, felvonulás, demonstráció szervezése.
- Koncert szervezése, amelyen lehet népszerűsíteni a tervet.
- Helyi ünnep, vásár, fesztivál szervezése.
- Sportesemények alkalmából, vagy külön erre a célra szervezett meccsek, versenyek alkalmából figyelemfelkeltő transparensek alkalmazása.
- Képviselőtestületi tagok meghívása egy tájékoztató találkozóra.
- Támogató szervezetek megnyerése, közös akció szervezése.
- Helyi vagy regionális ifjúsági konferencia szervezése.
- Közösségi események, segítő akciók szervezése, amelyeken keresztül szintén népszerűsíthető a terv, az ötlet, javaslat:
 - Élelmiszergyűjtés hajléktalanoknak
 - Városi takarítónap
 - Faültetési akció
 - Városi játéknapp szervezése
 - Utcai rajzverseny szervezése
 - Sporteszközcseré nap
 - Éjszakai ping pong verseny
 - Foci Kupa a városért
 - stb.

Emberi és anyagi erőforrásoktól függően választhatunk a sok lehetőség közül, hogy melyikkel tudjuk a legnagyobb nyilvánosságot, vagy az adott célközönséget elérni, támogatásukat megnyerni. Mivel a közösség problémái sok embert érintenek, ezért igen fontos tájékoztatásuk.

P7

Készségfejlesztés a modul során**Kritikai gondolkodás**

- Témával kapcsolatos döntések meghozatala
- Közös gondolkodás tantárgyközi kapcsolatokon keresztül
- Szakértelem, ismeretek bővítése a társadalompolitikán keresztül
- Kutatás, szövegeken és képen keresztül
- Újságolvasási, -megértési készség fejlesztése
- Vizuális kultúra fejlesztése

Alkotókészség

- Plakátok készítése az esetleges kampányhoz
- Véleményrészletek leírása, újságcikkírás és szerkesztés
- Művészi eszközök alkalmazása
- Szimbólumok alkalmazása a fő üzenetek közvetítésére

Az élethez szükséges készségek

- A demokratikus rendszer működésének megértése
- Azon témák megfontolása, amelyek hatással vannak a demokrácia alakulására.

Egyéni tanulás

- A figyelem magas fokú összpontosítása
- Önirányító tanulás
- Visszajelzés a saját véleményre

Csoportos tanulás

- A közösség és az együttműködés megélése
- Nézőpontok és vélemények megosztása
- Szociális interakciókban és tervezésben való gyakorlat
- Vélemény, nézőpont kifejezése és megvédése, vállalása

P8

Szemponatok a záráshoz, értékeléshez

- Mit tanultunk?
- Adott téma megfontolása és válasz fogalmazása
- Saját azonosságtudat és vélemény felfedezése, tudatosítása
- Mások véleményének és értékeinek megismerése, tisztelete
- Értékek, konfliktusok, és helyzetek megvizsgálása különböző szempontok alapján
- A különböző témakörök feldolgozása során felmerült, érintett ismeretek, készségek és attitűdök integrálása
- Kritikai gondolkodás és döntéshozatali készség fejlesztése
- Kommunikációs készség fejlesztése
- Kreativitás és a valódi élethez szükséges készségek fejlesztése
- Milyen volt az együttműködés?
- Mi működött?
- Milyen nehézségekkel talákoztunk? Hogyan oldottuk meg?
- Hogyan érezte magát az alkotó csapat/osztály a közös munka során?
- Mit tanultatok magatokról és társaitokról?
- Kiket sikerült mozgósítani?
- Kikhez sikerült eljuttatni a tervet, javaslatot?
- Milyen visszajelzések érkeztek?